СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 22 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 28-го СІЧНЯ 1950. No. 22. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JANUARY 28, 1950. VOL. LVIII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Дер. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen {4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS Elsewhere

ЕФ.БІ.АЙ. МАЄ СВОЮ СІТКУ РАДІЄВИХ СТАНЦІЙ ПО ЦІЛІЙ КРАЇНІ

Вашингтон, 26 січня. — Федеральне Бюро Інвестиґацій має свою власну систему для висилання вістей по радіо до всіх закутин Злучених Держав. Система може бути вжита на випадок землетрусу, повені, ґенеральних страйків, саботажу або підчас якогонебудь загального нещастя. Ця система є незалежна від системи, втримуваної збройними силами для воєнних цілей. На випадок, коли б внаслідок страйку, саботажу чи чого іншого застановлено нормальні сітки телефонів, телеграфів або телетипів, Федеральне Бюро Інвестиґацій готове якстій пустити в рух свою власну сітку комунікацій, яка обіймає 52 полеви бюр, з яких 49 находяться на територіяльних Злучених Держав, а по одному в Алясці, Гаваях і Порто Ріку. Крім того Еф Бі. Ай має переносні станції для радієвих комунікацій, всилі 60 ват, які служать для пересилання вістей в обі сторони і яких вживається для контролі місцевих станцій на випадок рейдів.

Оці інформації подав голова Еф Бі Ай, Едґар Гувер, на переслуханні підкомісії приділів в палаті репрезентантів 13 січня, домагаючися фондів для праці Бюра у висоті понад 57 мільйонів. Він виявив, що теперішня праця для поборювання шпигунства є найважча в історії цеї установи. „Вона важча, ніж була підчас другої світової війни" — сказав Гувер і при цій нагоді згадав, що процес проти комуністичної верхівки в Ню Йорку виявив частину трудноців. „Крім комуністів є ще значна кількість організацій для комуністичних фронтів. Є теж деякі чужонаціональні групи, які беруть участь в таких затіях. Крім того є чужинні держави, які намагаються при допомозі інфільтрації довідатися про наші таємні діяння, яких вони не мають права знати" — сказав голова Еф Бі Ай.

3,000,000 чужинців в Америці.

На переслуханні в цій самій підкомісії імміґраційний інспектор Вотсон Б. Мюлер виявив, що в Злучених Державах є під пору 3,000,000. чужинців, а з-поміж них коло 3,500 таких, які повинні бути видалені з країни, одначе нема куди їх відослати, бо ніхто не хоче їх прийняти.

ОДИН ЛІТАК МОЖЕ ЗНИЩИТИ МІСТО НЮ ЙОРК.

Ню Йорк. — Ґенерал Карл А. Спаац, колишній голова ген. штабу повітряних сил З.Д.А. заявив, що на випадок війни між континентами в недалекій майбутності один літак може знищити ціле місто Ню Йорк. Він сказав це у промові до 500 гостей, зібраних у готелі Валдорф Асторія з нагоди восьмої річниці урухомлення Восьмої Повітряної Сили, яка перевела перші повітряну атаку на Німеччину в другій війні.

ВКРАЛИ 175 ВУЛИЧНИХ СМІТЯРОК.

Ню Йорк.—Департамент санітації звідомляє у вівторок, що в місті Ню Йорку вкрадено 175 дротяних смітярок, розставлених у річних місцях для скидання паперу й відпадків. Ціна одного кошика виносить 10 долярів.

ПРОТИБОЛЬШЕВИЦЬКИЙ КОНҐРЕС.

Ню Йорк. — Представники 58 красних груп зїдуться в суботу й неділю в готелі Астор на „Загально - Американську Конференцію", щоб створити обєднаний фронт проти комуністів. Оповістку про цю справу оприлюднює Американський Леґіон, якого головна кватира находиться під ч. 1 Парк Евеню. Леґіон вислав запрошення до 76 патріотичних організацій з усіх ділянок громадського життя, щоб узяли участь в зїзді. На лісті організацій, які зголосилися взяти участь в конференції, подані такі організації чужоземного етнічного походження: Американсько - Угорська. Федерація, Американсько-Жидівський Комітет, Американсько - Жидівська Ліга проти Комунізму.

ЛУЇС ГОДИТЬСЯ НА ПЕРЕГОВОРИ З ВЛАСНИКАМИ КОПАЛЕНЬ.

Вашингтон. — Представники власників вугілляних копалень ще раз запросили голову майнерської юнії Джана Л. Луїса на переговори в справі віднови продукції вугілля. Цим разом Луїс прийняв запрошення і конференцію для віднови контракту назначено на середу наступного тижня.

ВОЛЕС ЗАПЕРЕЧУЄ, НАЧЕБ ВІН ДОЗВОЛИВ НА ВИСИЛКУ УРАНУ СОВЄТАМ.

Вашингтон. — Перед палатною комісією неамериканських діянь заявив колишній віцепрезидент Злучених Держав, Генрі А. Волес, що він не мав нічого спільного з висилкою урану до Совєтів підчас війни. На скільки йдеться про нього, він не зломив ніякої засади ні правила, які обовязували в справі атомової тайни.

ТЕРРАМИСИНА — НАЙНОВІШИЙ ЗАГАЛЬНИЙ ЧУДОЛІК.

Ню Йорк. — Найновіше видання журналу „Сайенс" („Знання"), органу Американського Товариства для Поступу в Науці оприлюднює, що переведено на звірятах низку досвідів з новим чудоліком, званим „террамісин". Його видобули з земних організмів, подібних до сніді, з якої виробляється стрептомісина. Підчас досвідів у лябораторії Чарлса Пфіцера в Брукліні використано 100,000 пробок землі з цілого світу. Новий чудолік надається для поборювання багато різнородних недуг, між ін. теж і запалення легенів та тифу.

В НЮ ЙОРКУ ГАРЯЧІШЕ В СІЧНІ НІЖ У ЧЕРВНІ.

У Ню Йорку виносила температура в четвер 26 січня 70.5 ступнів Фаренгайта. Є це найвища теплота в січні записана федеральним Бюром Погоди. Крім того цей день був гарячішим ніж пересічна теплота в місяці червні минулого року, яка виносила 69 ступнів Фаренгайта.

СТЕЙТСЬКО-КАНАДСЬКІ МАСОВІ ПОВІТРЯНІ МАНЕВРИ

Вашингтон, 26 січня. — Понад 5,000 стейтських і канадських повітряних і приземних вояків зіїдуться в околиці Вайтгорс, на території Юкон, що ґраничить з Аляскою, серед лютої північно-західної погоди, щоб відбити теоретичний напад з повітря „задними дверима" через Аласку на американський континент.

Департамент оборони оприлюднює, що він збирає сили для найбільших повітряних маневрів, які колинебудь досі переведено серед зимових відносин в під-арктичній околиці. Секретар оборони Луїс Джансон сказав, що ці вправи виявляють взаємне розуміння оборони, яке оформлено в Північно-Атлянтійськім Пакті. Він теж сказав, що це перші спільні маневри, а крім того й найбільші для тактичних вправ на півночі.

Маневри почнуться протиатакою на удаваний напад ворога, який ніби вже заняв аліянтські стратеґічні бази в околиці Ферබенкс. Вправи почнуться 13 лютого. Вершком вправ буде масовий зліт канадських парашутистів 23 лютого в околиці Нортвей.

ПРОПАЛИ АМЕРИКАНСЬКІ МАТЕРІЯЛИ ВАРТОСТИ ДВОХ БІЛІОНІВ НА ФИЛИПИНАХ

Вашингтон. — Американські матеріяли, вартости понад два білйони долярів, замагазиновані на Филипинах для наїзду на Японію підчас війни, щезли з магазинів. Їх або розкрадено, або попроттягано або загублено. Американський уряд навіть не знає, що тепер з цим усім зробити. Кримінальний Слідчий Відділ Армії приготовив звіт, у якому виказано, кільки матеріялів було призбираних перед сподіваним нападом на Японію, а кільки з того пропало після здачі Японії, внаслідок підступних діянь американців, филипинців та інших. Злодійства, як кажуть, досягали вартости пів мільйона тижнево. У них замішані не тільки прості вояки, але й офіцири американської армії. Филипинський уряд, який дістав матеріялів вартости $100,-000,000 за його ґарантією, твердить, що з їх продажу дістав тільки $45,000,000. Секретар оборони Джансон заявив слідство в цій справі.

ДЖАНСОН І БРЕДЛІ ДОМАГАЛИСЯ ВИСЛАННЯ МІСІЇ ДО ФОРМОЗИ

Вашингтон. — На засіданні сенатської комісії закордонних справ сказав секретар оборони Джансон і голова спільних ген. штабів Омар Н. Бредлі, що вони заявилися за висилкою військової місії до Формози, одначе голова комісії, сен. Там Коналлі спротивився. Він казав, що Формоза ворожа Америці.

У СЕНАТІ ЗАПОВІДАЮТЬ НОВУ БОРОТЬБУ ПРОТИ ДІПІСІВ

Вашингтон. — Сен. Гомер Фергусон заповів, що він внесе спротив меншин проти звіту більшости правничої комісії, яка одобрила законопроект уряду для поширення імміґрації з европейської скитальщини. Фергусон каже, що він не противиться збільшенні кількости імміґрантів, але іншим постановам законопроекту, які викликають замішання.

ОЦІНКА ТВОРІВ КЕРНИЦЬКОГО НА СХОДИНАХ М. А. КЛЮБУ

Ню Йорк, 27 січня. Вчора, в домівці Комбатантів при Евеню „А", відбулися чергові сходини Мистецько-Артистичного Клюбу, на яких обговорювано творчість Івана Керницького, зокрема його останні фейлетони, друковані в „Свободі". Дискусію започаткувала п-ні Чернова, а поодинокі дискутанти, забираючи голос, високо оцінювали оригінальну творчість письменника, що в різних періодах часу різно проявлялася. Зокрема підкреслювано кожночасну актуальність тематики та її мистецьку форму. На початку дискусії автор прочитав уривок свого нового твору: „Птиці Небесні", про нюйорських „бомів".

ЗАВТРА КОНЦЕРТ В ПАМ'ЯТЬ ГАЙВОРОНСЬКОГО

Приятелі покійного композитора Михайла Гайворонського, головно з кол місцевої української молоді, в його пам'ять влаштовують завтра, в неділю, 29-го січня,в Карнеґі Речітал Гол при 57 Стріті і 7-мій Евеню, концерт його пісень. В концерті візьмуть участь солісти: Марія Полиняк-Лисогір, Ольга Павлова, Марія Боднар, Стефанія Нога, Лев Рейнарович і Едвард Камінський, як теж мішаний і жіночий хори, під управою Степана Марусевича. На фортепіяні акомпаніюватиме Ольга Дмитрів, а привітальне слово виголосить д-р Л. Мишуга. Концерт почнеться в год. 5:30 після полудня, а ввесь дохід з імпрези призначений на публікацію творів М. Гайворонського. Багато з місцевих і новоприбулих приятелів Покійного матимуть нагоду зустрітись разом та згадати і вшанувати пам'ять свого великого друга і незабутнього композитора.

ПЕРЕСЕЛЕНЧА АКЦІЯ ЗНОВУ В ПОВНОМУ ХОДІ

ПРОТЯГОМ НАСТУПНОГО ТИЖНЯ СТАРАННЯМ З.У.А.Д.К. ПРИЙДЕ 402 УКРАЇНЦІВ; НОВІ МОЖЛИВОСТІ У ЗВ'ЯЗКУ З НОВИМ ЗАКОНОМ ТА СЕЗОНОВИМИ РОБОТАМИ

Филаделфія, 27 січня. З канцелярії ЗУАДКомітету повідомляють, що протягом наступного тижня приїде до цеї країни 4 транспорти нових імміґрантів, 3 кораблі і один літак, на яких разом буде 402 українців, що приїжджають старанням цього Комітету. Деяка кількість українців приїде тими самими транспортами за посередництвом інших допомогових агенцій. Протягом тижня літаком на Ля Ґвардія Філд приїде 11 українців; на кораблі „Дженерал Герсі", що причалить до Ню Орлін 30-го січня, є 18 українців, на кораблях „Дженерал Ґріллі" і „Дженерал Говзе", що причалять до порту в Ню Йорку в середу, 1-го лютого, буде — на першому 260 і на другому 113 українців, що приїжджають старанням ЗУАДКомітету. В Бремен вже підготовляються дальші транспорти. У зв'язку з передачою Конґресові ухваленого вже комісією поширення і продовження імміґраційного закону, можна сподіватися. що закон в короткому часі буде ухвалений та що цим будуть створені нові можливості для ще більшого розгорнення переселенчої акції, якщо тільки наш загал, як місцевих громадян так і нових імміґрантів, зрозуміє її вагу та допоможе ЗУАДКомітетові в її здійсненні. Нові можливості для переселення виникають теж з недалеким сезоном весняних робіт на фармах, хоча під цим оглядом виринули зайві трудноші, спричинені поведінкою, краще втечою з фарм спроваджених вже скитальців. ЗУАДКомітет в останньому часі знову одержав цілий ряд повідомлень від фармерів, що вони відкликають виставлені вже ними завірення для нових імміґрантів, після того, як ініі самочинно покинули працю. ЗУАДКомітет стверджує, що тільки максимальна співпраця і допомога цілого загалу уможливить вповні використати для українців переселенчий закон і до тої співпраці та допомоги знову закликає.

ПРИКЛАДНА ПРАЦЯ І ЖЕРТВЕННІСТЬ ГОРОЖАНСЬКОГО КЛЮБУ У ФИЛАДЕЛФІЇ

Филаделфія, 27 січня. Звіт з діяльности Українсько-Американського Горожанського Клюбу у Филаделфії, головою якого є майор Михайло Дармограй, може послужити прикладом громадської праці і жертвенности. Зі згаданого звіту, зложено на зборах Клюбу останньої неділі, виявляється, що протягом останнього року цей Клюб зложив $3,500 на народні цілі. За останні чотири роки цей же Клюб зложив тільки на цілі ЗУАДКомітету $5,000. Крім того, минулого року Клюб віддав до розпорядження місцевому Переселенчому Осередкові свою домівку, в якій зорганізовано перехідний пункт та через який перейшло 720 нових імміґрантів, що перебували і харчувалися там часом і по 2-3 тижні.

УКРАЇНЕЦЬ ПРЕЗИДЕНТОМ КОМІСІЇ МІСЬКОГО ОБЕЗПЕЧЕНЕВОГО ФОНДУ В ЕЛИЗАБЕТ.

Елизабет, Н. Дж., 27. січня. — Місцевий „Дейлі Джорнел" повідомляє, що на вчорашньому засіданні Комісії Міського Обезпеченевого Фонду вибрано її предсідником Данила Слободяна, на місце покійного д-ра Джорджа Т. Бенкера. Данило Слободян, сотник Американської Армії та ветеран II. світової війни, відомий зі своєї широкої громадської активности, зокрема на терені Ліґи Молоді, якої він два роки тому був головою. На останньому Українському Конґресі у Вашингтоні він був вибраний до Ради УККомітету.

ЗАХІДНІ КОМАНДАНТИ БЕРЛІНА ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ НОВОЇ СОВЄТСЬКОЇ БЛЬОКАДИ

Берлін, 27 січня. — Команданти трьох західних секторів Берліна внесли вчора совєтським властям рішучий протест проти нових трудноців, що їх від деякого часу знову почали робити Совєти в пропуску колового транспорту з Берліна на захід і зі заходу до Берліна. В листі до совєтського команданта, ген. Котікова, західні команданти протестують проти совєтської інтерференції, яку вважають пляновою, та домагаються негайного скасування цих нових трудноців і перешкод, якими Совєти порушують свої договірні зобов'язання. Стверджується, що тепер на перехідному кордонному пункті в Гельмштедт Совєти пропускають тільки дві або три вантажні автомашини на годину, тоді як довга черга безнадійно очікує на совєтську контролю. В поодиноких випадках Совєти пропускають американські авта поза чергою, задержуючи німецькі. В Західних колах говориться виразно про нову бльокаду Берліна. Західні союзники не приймають до відома совєтських вияснень цих нових трудноців, вважаючи їх звичайним викрутом. Як відомо, Совєти за посередництвом преси вияснювали, що вони загострили контролю з огляду на поширену в совєтській зоні крадіжку металів. Американський високий комісар для Німеччини, Джан Дж. МекКлой, що перебуває тепер в Злучених Державах, на поставлений йому на пресовій конференції в Бостоні запит, чи Злучені Держави готові знову почати повітряне постачання на випадок бльокади Берліна, заявив, що Америка на такий випадок „має деякі дуже добрі пляни".

ЗАХІДНІ АЛЯНТИ ПРОПОНУЮТЬ НІМЦЯМ ВИСИЛКУ КОНСУЛІВ.

Бонн, Німеччина, 27 січня.— Західні союзники запропонували урядові Західно-Німецької Федеративної Републики „безпроволочну" висилку німецьких ґенеральних консулів до Вашингтону, Лондону і Парижа, встановлюючи цим після війни перші і постійні німецькі представництва закордоном. Канцлера німецького уряду, д-р Конрада Аденауера, поінформували про це рішення в імені трьох західних союзників британський високий комісар ген. сер Браян Робертсон. Аденауер прийняв цю пропозицію „з признанням". Тому, що Німеччина не має ще міністерства закордонних справ, встановлені консуляти в західних столицях в багатьох випадках матимуть значення амбасад.

СОВЄТИ ОБВИНУВАЧУЮТЬ ЗАХІД В ОРГАНІЗАЦІЇ САБОТАЖІВ.

Берлін, 27 січня. Контрольований Совєтами маріонетковий „уряд" Східної Німеччини ухвалив вчора окремий закон про встановлення окремого східно-німецького міністерства безпеки для боротьби проти „англо-американських і німецьких саботажників і аґентів". В гострому комунікаті, виданому після засідання того „уряду", обвинувачується „англо-американських аґентів" в цілому ряді доконаних вже саботажів, в яких „знищувано фабрики і вбивано людей".

ДЕ ГАСПЕРІ СТВОРИВ НОВИЙ УРЯД ІТАЛІЇ.

Рим, 27 січня. — Альчіде де Гаспері проголосив вчора лісту створеного ним чергового, вже шостого уряду країни. Він сам, крім премієрства, перебрав теж міністерство внутрішніх справ. Міністром закордонних справ іменований знову граф Карльо Сфорца. На всіх 16 міністрів 11 є християнських демократів, 3 правих соціялістів і 2 републиканців. Лібералі цим разом до урядової коаліції не приступили. Не заповнено ще міністерства Не заповнено ще міністерства пости заповнені тими самими особами, що були в попередньому уряді.

ТІТО ГОТОВИЙ ЗЛІКВІДУВАТИ ВСІ „МИНУЛІ НЕПОРОЗУМІННЯ" З АМЕРИКОЮ.

Београд, 27 січня.— Маршал Тіто прийняв вчора на авдієнції нового американського амбасадора, Джорджа В. Алена, та заявив йому, що він готовий зліквідувати всі „минулі непорозуміння", які були виникли між Югославією і Америкою в останніх роках. В щирій розмові з амбасадором Аленом Тіто висловив надію на перемогу в теперішній боротьбі за збереження югославської незалежности.

ЧАСТИННЕ „ЗАМОРОЖЕННЯ" РОБІТНИКІВ НА ПРАЦІ ТЕЖ В ЮГОСЛАВІЇ.

Београд, 27 січня. — Югославський уряд проголосив сьогодні декрет, на підставі якого робітники будуть частинно „заморожені" на своїх місцях праці та не зможуть їх покинути самовільно протягом трьох до шістьох місяців. Ціллю цього закону є збільшення продукції для експорту.

ПІДГОТОВКА КОМУНІСТИЧНОЇ ІНВАЗІЇ НА ФОРМОЗУ.

Гонг Конг, 27 січня. — В поінформованих колах тут стверджують, що в останньому часі комуністичне командування на китайському континенті почало загальний рух своїх військ з центрального Китаю до прибережних провінцій Фукієн і Чекіян, що вважається неомильною ознакою підготовки до інвазії Формози. Націоналістичний уряд висловлює переконання, що він має силу протиставитися інвазії, якщо комуністам не допомагатиме совєтська фльота і авіяція.

АРХИЄПИСКОП БЕРАН ЗНОВУ ПРЕДМЕТОМ КОМУНІСТИЧНИХ НАПАСТЕЙ.

Прага, 27 січня. — Після деякого часу мовчанки, комуністична преса Чехословаччини знову почала напасливу кампанію проти архиєпископа Берана, закидуючи йому „свідомий саботаж всіх заходів довести до порозуміння між комуністичним урядом і Католицькою церквою". Як відомо, архиєпископ ще від червня минулого року є під домашним арештом в своїй палаті.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПАМ'ЯТАЙМО КРУТИ!

Крути, мала українська місцевість з вузловою залізничою станцією на Чернигівщині, вже стала символом в українській історії. Він створений героїчною боротьбою студентського куріня Січових Стрільців проти большевицької навали на Київ в дні 29-го січня 1918 року, тиждень після проголошення в ньому української державности. Битва відбулася в трагічних обставинах і майже ввесь курінь згинув, не врятувавши України, але оборонивши її честь. Трагедія обставин в тому, що тоді на оборону України і її чести могли стати, але не стали мільйони українських вояків з розваленої царської армії. Трагедія обставин в тому, що новопроголошена Українська Народна Республіка не змогла оцінити положення під кутом найвищої державно-національної рації: оборони країни.

Немає потреби переповідати історії. Вона відома. Власне Крути, своїм героїзмом і трагедією, прикували увагу багатьох істориків, публіцистів, поетів. Їх названо „Українськими Термопілями", на них виховується українська молодь, їх ставляється за приклад. Вони стали символом українського героїзму і української трагедії рівночасно. Героїзмом оборони України горсткою молоді і трагедією відсутности зрозуміння потреби тої оборони великою українською масою. З другого боку, Крути стали теж символом московського розбишацтва у відношенні до України та московської жорстокости, що проявилася в розстрілі полонених та добивані ранених.

Як згадано, подію під Крутами в 1918. році порівнюється з Термопілями. Вона має своє порівняння теж в американській історії з-перед одного сторіччя. Під час тексансько-мексиканської війни в 1836 р. за незалежність Тексасу, 4.000 мексиканців протягом 13 днів облягали замкнених в Аламо, будинку францішканської місії і опісля провізоричної фортеці в Сан Антоніо, 180 хоробрих тексанців. Пробивши опісля діру в мурі та втративши в боях около 500 вояків, мексиканці здобули фортецю. В рукопашних боях з наїзником згинули всі тексанські герої а 5-ьох з них, які вийшли живцем з битви, мексиканці опісля холоднокровно вбили. Після цеї події гасло „Пам'ятайте Аламо!" стало военним окликом тексанців. Ще в тому самому році вони перемогли мексиканців.

Опісля в американській історії повстало ще два інші „пам'ятайте!": „Рімембер Мейн!", на згадку підступного сторпедування корабля Мейн під час американсько-еспанської війни, та „Рімембер Перл Гарбор!" на згадку японського нападу на американську флоту в тому порті, започатковуючи цим останню американсько-японську війну.

„Пам'ятаймо Крути!" — наказує нам подія під Крутами з-перед 32 років та ціла історія України з-перед і після Крут. Пам'ятаймо московську навалу на молоду Українську Республіку, пам'ятаймо героїзм молоді в її обороні, пам'ятаймо московську жорстокість і пам'ятаймо цю трагедію тодішніх відносин в Україні, що до Крут призвели. Пам'ятаймо Крути і їх науку, бо тільки тоді кров молодих Крутянських Героїв не буде пролита намарно. Пам'ятаймо Крути не тільки в їх річницю, але й в цілому нашому поступованні.

Місія Тейлора у Ватикані

Недавня резигнація Мирона Тейлора з його становища особистого амбасадора президента Трумана до Ватикану відновила в Америці спір за цю справу. Наче на пригадку про її важливість помістили деякі щоденники передрук тої частини книжки пані Елінор Рузвелт, в якій вона згадує про місію Тейлора. Пані Рузвелт твердить, що її чоловік вислав Тейлора до Ватикану з думкою, щоб почати підготову до тривалого миру, на який може мати вплив Католицька Церква. Одначе повністю причин, які спонукали Рузвелта втримувати Тейлора амбасадором при Ватикані не подано.

На пресовій конференції 19 січня през. Труман заявив, що він студіює питання, чи дальше втримувати особистого президентського посла при Ватикані. Досі ні Білий Дім ні департамент стейту не виявили, чи існують які пляни на майбутнє. З листів, якими обмінялися президент Труман і Тейлор з нагоди резигнації, можна набрати переконання, що цілі, для яких створено місію, не осягнено.

Місію покликано до життя перед десяти роками, коли Френклин Д. Рузвелт заявив, що вона поможе поставити світовий мир на сильніших основах. Після війни президент Труман перебрав продовження цеї місії на свою відповідальність і знову заявив, що вона тільки тимчасова. Коли в 1940 р. протестантські групи звернулися до президанта з зазивом, щоб він покінчив з висиланням Тейлора до Ватикану він відповів, що відкличе його тоді, коли Тейлор викінчить справи.

На скільки звісно, Ватикан надіється, що президент буде дальше втримувати свого представника у Ватикані, хоч не звісно, як швидко прийде наступник Мирона Тейлора. У міжчасі справи у Ватикані веде Френклин Г. Гован, уроджений в Флоренції, в Італії, який знає ватиканські і італійські відносини. Мирон Тейлор, зголошуючи свою резигнацію, заявив, що робить це з особисто-приватних причин. Загально знане, що він у старшім віці й не втішається добрим здоровям. Звісне теж, що Тейлор приготовляється до будови студентського релігійного осередку й каплиці для всіх віровизнань при університеті Корнел, у стейті Ню Йорк. На цю ціль жертвував Тейлор університетові півтора мільйона долярів.

Підчас своєї десятьрічної місії Тейлор відбув сім окремих подорожей до Ватикану, як заступник през. Рузвелта, а шість як заступник през. Трумана. Одначе в тому часі раз-у-раз протестанти відновляли свої протести проти якихнебудь дипломатичних звязків Америки з Ватиканом.

Протестантська Федеральна Рада Церков Христа, зголошуючи протест, заявила, що всякі спроби знівечити чи обійти засаду окремішности церкви й держави в Америці зустрінуться з її опозицією і з таких причин вона противиться втримування дипломатичних звязків Америки у Ватикані.

Кардинал Френсис Спелман, який відповідав таким критикам, вказував на те, що президент Рузвелт і Мирон Тейлор належали до Єпископальної (Англіканської) Церкви, а президент Труман є баптистом. Кардинал пригадував теж, що президент обіцяв відкликати свого амбасадора, коли буде встановлений мир.

З історичної минувшини треба пригадати, що перед 70 роками Злучені Держави втримували свого консула при Ватикані, коли існувала окрема папська держава. В 1848 р. консул дістав рангу посла. Обовязком консула в більшій частині було втримування торговельних звязків. Одначе після злуки Італії в одну державу і забрання урядом церковної держави 1867 р. відносини змінилися. Американський Конгрес відмовив фондів на втримування дальше представництва у Ватикані і тому Америка покінчила дипломатичні звязки з папою.

Щойно за часів президента Теодора Рузвелта поїхав до Риму Вилйем Гаверд Тефт як особистий представник президента до папи для переговорів до встановлення відносин на Филипинах, які здобула в тому часі Америка від Еспанії і в яких Католицька Церква була урядовою церквою.

Саме таким прецеденсом покористувався през. Френклин Рузвелт, а опісля през. Труман. Амбасадор Тейлор їздив до Ватикану на свій власний кошт і тому Конґрес не мав притоки обговорювати цієї справи. У такий спосіб не чути було в Конґресі гарячкових дискусій над ватиканською місією.

Тейлор мав рангу амбасадора, одначе не мав права заключати договорів, яке звичайно мають амбасадори. На листі амбасадорів при Ватикані імя Мирона Тейлора було на самому споді і то відділене чертою від звичайного списку. Тепер 41 держав мають своїх послів при Ватикані. Тому, що Апостольська Столиця несе під цю пору головний тягар боротьби в обороні християнства перед комунізмом, на неї, природно, звернені очі усіх некомуністичних країн, в тому й Америки.

Віктор Приходько.

Як ми себе обкрадаємо?

На цю тему ми, українці могли б писати великі трактати і навіть одержувати за них нобелівські премії... Але сьогодня хочемо торкнутись тої „дрібної крадіжі", того систематичного с а м о о бкрадання, яке ми поповнюємо щоденно.

Що ж, власне, ми маємо на увазі?

Дуже просту, але разом з тим надзвичайно небезпечну річ, а саме, що наше суспільство, в масі, не доплачує і не читає своїх, українських (а й взагалі ніяких) ч а с о п и с і в. Справа стара, давна, але через те й сьогодня не менш болюча і не менш актуальна. Правда, пишучи це ось тут, в „Свободі", ми, властиво, минаємося з ціллю, бо говоримо до людей, які якраз передплачують і читають часопис, а ті, до кого річ стосується, залишаються й далі в щасливому стані дитячої невинности й безжурности. Але справа остільки поважна, що гадаємо, може зацікавляться нею якраз і наші читачі і може спільно щось дасться врадити. Одначе, при тім застерігаємось: коли говоримо про цю нашу болячку, то зовсім не маємо на увазі нашого часопису — „Свободи", а говоримо про українську пресу взагалі, де б вона не виходила і якого напрямку не була б (розуміється, виключаючи пресу большевицьку).

В чому ж річ?

Річ в тому, що наші люди, і в першу чергу наша українська інтелігенція (а в тому й нова) не передплачує і не читає своїх (та й чужих!) часописів. Властиво, навіть не можна сказати, що вона не цікавиться українським життям. При зустрічі — перше питання: „що чувати нового?" Але те „нове" вона хоче хапнути „з повітря" — під церквою, в крамниці, в собеї, легковажно забуваючи, що те „нове", але в ширшому і повному обсягові їй завжди принесе щоденний чи навіть тижневий український часопис. Так український обиватель кожного дня й кожного тижня безжалісно й без потреби окрадає себе, збіднює своє життя, свій інтелект, свої почування, не знаючи й не відаючи що робиться в широкому світі, в Европі, на Україні, серед еміграції — в політиці, суспільному житті, в культурі, мистецтві і т. д. І чи є для цього якісь поважні, передовсім матеріяльні, перешкоди? Нема 3 центи на „Свободу" чи 5-10 центів на тижневик? — Нічого подібного, про це зовсім не ходить. Але за те є ота наша споконвічна…

(Продовження на стор. 3-тій)

Австрійська славістика

(Л) Австрійська славістика це дисципліна, яка золотими буквами записана в історії науки старої австрійської монархії. В Австрії бо та особливо ж на віденському університеті слов'янська філологія, себто наука про духове життя слов'янських народів, як воно проявлялося в їх мові, літературі, в усій їх народності та в історичному розвиткові, зародилася і розвинулася уперше її система й метода.

Точно перед сто роками основано на віденському університеті катедру славістики. Це був здобуток революційного 1848-го року, коли в Австрії пробудилися слов'янські народи, захоплені словянофільськими ідеями великого Гердера. Міністер граф Стадіон*) покликав на цю катедру **Франца Міклосіча**, словінця, що був тоді урядовцем у цісарській бібліотеці. З того часу починається велика доба цеї науки.

Певні основи її покладені були вже через праці **И. Добровського** (Прага), **В. Копітара** (Відень), **А. Востокова** (Петербург) та інших. На них будував Міклосіч далі. Своє завдання виконав він знаменито. Здобутком його життя був основний нарис науки про мови словян, якої короною був геніяльний твір його Порівняльної Словянської Граматики (1852, 4 томи), необхідний підручник для кожного славіста. Праці Міклосіча обнимають 44 томи, які включають його праці про інші слов'янські галузі, як слов'янську народну поезію (фольклор), етнографію, слов'янську історію культури й права і т. д. Віденську школу славістики — попри студії поодиноких словянських мов, церковно-словянської мови та найстарших памятників мови, які особливо плекались на віденському університеті, — підніс на найвищий щабель розвитку в XIX. ст. наслідник Міклосіча **Ватрослав Яґіч.**

Коли Яґіч, по уродженні хорват, обняв у 1885 р. на віденському університеті катедру славістики, він тішився уже міжнародньою славою, як славіст. Він обняв колосальну спадщину, розвинув її і доповнив. Не слід забувати й треба це підкреслити, що працю свою по словянській філології зосередкував він у своєму „Архіві для слов'янської філології", яку редагував через 45 років (1875-1920). Він оснував теж на віденському університеті „Словянський Семінар", який придбав йому в усій слов'янщині чималу славу. Коли царська Академія Наук у Петербурзі доручила написати йому „Історію словянської філології", ніхто не був до цього більш покликаний, як саме Ягіч. Цей монументальний твір написаний по російськи (СПБ., 1910, ст. 962 ін кварто) дає перегляд славістики, від початків її, з усіми її поодинокими проблемами та всіми представниками й діячами її.

У своєму Віденському Семінарі мав Яґіч дуже багато учнів, здебільша австрійських словян. Між іншим учнем його був і наш Іван Франко.

Міклосіч і Ягін вишколили сотки молодих словян, які покликані були, культивувати любов серед словян до їх мови, письменства та будити серед них національну свідомість. Віденський університет причинився дуже багато до розвитку словянства в Австрії в XIX. ст.

Велику повагу затримала віденська славістика також і під наслідками Яґіча **М. Решетера** й **В.Вондрака.** Віденський Семінар через свою славну, єдину у своєму роді, фахову бібліотеку мав міжнародну притягальну силу.

Що з упадком австрійської монархії в 1918 р. наступила кріза віденської славістики — це цілком зрозуміло. В 1918 р. прийшов кінець її. Коли після упадку монархії повстали самостійні її складові частини, а слов'янські студенти покинули Відень і роз'їхалися по своїх батьківщинах, щоби на своїх університетах студіювати її, покинули Відень також Решетар і Вондрак.

Нова Австрія, бажаючи далі плекати славістику у Відні, покликала в 1922 р. доцента московського університету, що тоді перебував у Бадені, кн. А. С. Трубецького на катедру. Під ним однак зійшла славістика до чистої мовної науки.

Ві 1939 р. викладають славістику на віденському університеті вже тільки родовиті німці.

Антракт у розвитку її означає Гітлер.

Проте після режиму Гітлера від 1945 р. славістика далі розвивається і є надія, що в новій Австрії не залишиться вона позаду своїх с в і т л и х традицій.

*) Польські україножерці всякої масти поширювали в своєму часі відомість про винахід Стадіоном українців (русинів).

5)

— Я сподіюсь побути у Львові довший час — казав він, — уже щось улаштуємо! Справді, — буде для мене великою приємністю допомогти тобі хочби дістатися на університет і вивчати там твоє улюблене мистецтво. Так, так! — Ми це влаштуємо швидењко, а колись заберу тебе в подорож по Европі — оглянемо музеї і пам'ятки мистецтва! Побачиш чуда світу — Рим, Атени, Царгород.

Ганка була захоплена. Те, про що вона сміла тільки мріяти, почало несподівано прибирати реальні форми, все так нагло мов би спустилося їй перед очі на шнурку десь з неба... В тім нагадала собі, що існує теж і Роман. Вона широко розповіла дядькові про їхні спільні пляни, про Романову працю, про те, що він на сліді важливого в и н а х о д у. Дядько слухав її, час-до-часу розпитуючи про це і те.

— Це мусить бути талановита і гарна людина, — сказав він. — Бачу, що ти зробила добрий вибір. Хотів би я його колись пізнати. Але що ти поробляєш сьогодні ввечорі? Може б ми пішли кудись у двійку?

Ганка трохи зніяковіла.

— Властиво, я умовилася з Романом провести сьогоднішній вечір спільно. Хочемо піти до кіна, а потому десь на вечерю. Але коли вуйко приїхали, то...

— Все складається знаменито! — перебив вуйко Мілько. До кіна не піду — ані фільмів не люблю, ані не хочу вам, молодятам, перешкоджати. Але після кіна заходьте обов'язково до Жоржа! В одинадцятій буду вас ждати, скажу зарезервувати окремий столик. Перекусимо і вип'ємо щось смаковитого, добре?.

— Чудово! — майже скрикнула захоплена Ганка, — Роман напевно дуже втішиться. Він так рідко буває тепер у ширшому товаристві!

Вони ще трохи посиділи. Він запропонував Ганці підвезти її до міста, бо до вечора вона має ще досить часу. Вони так і зробили. На розі вулиці знайшли таксі. Ганка відвезла вуйка Мілька до готелю, а сама пішла до цукерні. Випила шоколяди й з'їла кілька тістечок з кремом. Коло восьмої поволі підвелася і пішла каштановими вулицями Львова нагору, в напрямі Високого Замку, де мешкав Роман.

Будинок, в якому мешкав і працював інженер Жученко, був одноповерховий, оточений городом з молодими яблунями, від вулиці росли каштани, що своїм густим листям засланяли частину будинку. За городом стояла інша кам'яниця, але відвернута в протилежний бік, — до городу повернулася вона, мов плечима, червоним муром без вікон і дверей. Увесь город щільно оперізувала загорода з дротяної сітки. Сам будинок був трохи обдертий і потребував ремонту, а втім інженер Жученко спровадився до нього тільки недавно. Йому вдалося винаймити будинок увесь, разом з городом, так, що ніхто з чужих, крім маляря Левка, Жученкового приятеля, в домі не мешкав і не перешкоджав. Тільки в задній, однокімнатній прибудівці мешкав ще дозорець дому із своєю дружиною, званою Матвієвою. Зрештою, він працював нічним сторожем у якійсь фабриці, а в день у більшості висиплявся, тож за порядками дбала переважно сама Матвієва.

Сам будинок мав унизу і на поверсі по чотири кімнати, в цьому по одній великій. Вгорі мешкав Роман, а внизу влаштував свою ляобораторію. Властиво, вона була щойно в стадії творення, бо всі свої досліди робив Жученко досі в університетських робітнях і то більш теоретично. Щойно тоді, коли він почав із своєю роботою ховатися перед іншими, завдяки допомозі кількох грошовитих знайомих, впершу чергу аптекаря Тирлицького і професора хемії Храплюка, які діяли не так з надії на товсті проценти, що їх могли сподіватися з реалізації винаходу, як із патріотичного зрозуміння, що така праця може багато прислужитися загальній справі, винаймив той будинок.

Ганка підійшла до хвіртки у дротяній огорожі і натиснула клямку. Здивувалася, бо хвіртка була замкнена, чого вдень ніколи не бувало — замикано тільки входову браму. Ганка подзвонила і за хвилину надбігла Матвієва.

— Пан індзінір казав відчині замикати фіртку, — почала вона, непитана і ще й не відчинивши хвіртки. — Багато щодня людей приходить, перешкаджають панові... От, подивіться, панунцю, що дістала нині, — і вона витягнула з кишені хвартуха кілька срібних монет. — Питають за пана індзініра, що робить, хто до него заходить, ну, і так далі...

— Ой, пані Матвієва! — вперед впустіть мене, а щойно тоді розповідайте, — перебила їй потік слів Ганка.

Матвієва кинулася відчиняти хвіртку, впустила Ганку і, повертаючи знову ключ у замку, тягнула далі:

— Е, та ні, — я гроші беру і ніц не кажу, пан індзінір заборонив! Зрештою, чи я там що знаю? Шкляночки і горнятка, вогонь у печах — і, за перепрошенням панунці, смердить. Ще пан собі пальці попече... Цілий тиждень навіть порядків не дає вже робити, — десь там сміття того поназбиралося повне пудло...

Ганка засміялася.

— Ви, пані Матвієво, все розповісте мені всі новини ще перед тим, заки скажете „добрий вечір"! Але що там поробляє пан Левко?

Левко Озівський був маляр, шкільний товариш і друг інженера Жученка. З а м к н у в шись, він цілими днями малював свої натюрморти з квітів та овочів. „Мертва природа і живий Левко", — так із здивуванням звикла говорити Ганка. Було ж чого дивуватися! Буйної вдачі, рухливий, верткий мов кіт, він із найбільшим спокоєм розмальовував фарбою свої полотнища, злостячись, що квіти так швидко в'януть і недають себе до кінця домалювати... Злобні товариші пензля оповідали собі навіть, підсміхуючись, що він, аби квіти не в'янули, малює їх деколи з паперових... Але хто там знає, як там було, чи справжні чи паперові квіти. Вистане сказати, що Левко вмів малювати теж і незгірше сальонові портрети. Вдатний портрет якогось промисловця з ковбасної бранжі виробив йому невеличку, але дохідну клієнтелю, яка платила не тільки грішми, а й товарами.

(Дальше буде).

Запорожці в Америці та їхній оборонець о. Агапій Гончаренко

3)

В 1896 р. Аляска, хоч і входила в склад Злучених Держав, чи там американської Унії, то сама державою не була, лише „територією", належала до цього Союзу. Федеральний уряд, як і місцеве правління півострова під орудою генерал - губернатора[7]), довший час приймало нащадків запорозьких козаків за індіян і відповідно поводились з ними. Можна собі уявити, яке було їхнє життя.

Лише в сімдесятих роках XIX століття православний священих, з походження киянин, о. Агапій Гончаренко, почав заходи перед американським урядом, щоб з'ясувати їхнє походження та національність. Він подав генерал-губернаторові Аляски вичерпуючий писемний звіт, доповнив його особистими поясненнями й добився осягів, бо американський уряд визнав цих „індіян" за козаків.

Постать о. Агапія Гончаренка, як на ті часи свідомого українця, настільки цікава, що заслуговує окремої згадки.

По закінченні київської духовної семинарії, спершу служив він у канцелярії київського митрополита Філярета, а в 1854. був ієродіяконом в російській посольській церкві в Атенах. Познайомившись тут із російськими революціонерами, як: Герцен та Огарев, Гончаренко почав подавати відомості про російських священиків до російського революційного часопису „Колокол", що став виходити в 1857 р. у Лондоні під редакцією цього ж Герцена. За це Гончаренко був арештований, притому позбавлений духовного сансу. В лютім 1860 р. втікає він до Лондону, а в 1861 р. знову повертається на Балкан. Тут на Атосі у січні 1862 р. був він рукоположений грецькою духовною владою на священика, а в червні 1863 р. при допомозі приятелів, поступових греків, дістає громадянство міста Атен. Треба здогадуватись, що таким чином він рятувався від переслідування царської влади, цивільної та духовної. Пізніше Гончаренко, як грецький громадянин, не раз протестував проти поступовання російської духовної влади.

В жовтні 1864 р. він як грецький священик Agapios Goncharenko, Athenaios, їде до Америки у різних, між іншим видавничих справах і прибуває в Бостон 1-го січня 1865 р., де одержує грецький паспорт від грецького консула в Ню Йорку. Там бере він участь у богословських дискутах, що притягали завжди багато слухачів. Одержавши від атенського митрополита всі приналежності для священослуження, Гончаренко продовжує виконувати в Америці принагідно священичі обов'язки. В жовтні 1867. р. виїхав до Сан Франсиско. Саме тоді російський уряд продав володіння в Америці Злученим Державам, а разом із землями й тамошнє населення попало під американську юрисдикцію. Американський уряд задумав видати для тих бувших російських підданих на Алясці збірку законів в російській мові, і до цієї праці заангажував і о. Агапія Гончаренка. В листопаді 1867. р. Гончаренко виїхав до Сан-Франсиско і там заснував першу на американських землях російську друкарню. Першою книжкою, що вийшла в цій друкарні, був самоучок російсько-англійської мови і був призначений для американської залоги на Алясці.

При допомозі обіцяної американським урядом допомоги з 1-го березня 1868. р. став друкуватись у тій же друкарні двотижневик „Alaska Herald" двома мовами: російською й англійською. Пізніше о. А. Гончаренко розійшовся з американським військовим правлінням Аляски та відмовився від субсидії, а продовжував видавати свій „Alaska Herald" на власні засоби, але як і раніш роздавав часопис безплатно.

По шести роках безперивної видавничої діяльности о. Гончаренко почув перевтому й, продавши англійську його частину одному американцеві, в червні 1873. р. купує в одного свого земляка Иосипа Крушевського за 800 долярів землю. Не бажаючи припинювати російського видавництва в Сан-Франсіско, о. Гончаренко підшукує собі спільника, передає йому в управління свою друкарню і разом із ним розпочинає від 1-го червня 1873. р. видавати часопис „Свобода". Це й був перший російський часопис в Америці, бо російська частина „Alaska Herald" була призначена лише для опублікования американських законів. „Свобода" виходила недовго окремими листками.

Оселившись на своїй фармі в Каліфорнії, де жили більше ста років українці, а між ними нащадки запорозьких козаків і перебуваючи між ними довший час, як священник і інтелектуальний провідник, А. Гончаренко зблизився з тим українським населенням і перейнявся його життєвими потребами. Саме тоді він добився в американському уряді, як місцевому, так і федеральному, висвітлення і признання правдивої національности запорозьких нащадків, що не мала нічого спільного з апашами, сіуксами, делаварами та іншими відмінами туземців американського материка.

Особа та діяльність — літературна та громадська — Агапія Гончаренка, звернула вже тоді на себе увагу, викликуючи зацікавлення. Російські закордонні видання з зрозумілих причин виставляли його як розстриженого православного священника, нігіліста епохи кінця 50-их і початку 60-их років, ветерана російської політичної еміґрації, тощо. Польські американські часописи, згадуючи про нього, називали його запеклим революціонером: „в подертотму підряснику, підпоясаний шматком простого мотузка, фабрикує він на своїй фармі в Каліфорнії бомби і намагається пробудити революційний рух проти російського уряду між політичними засланцями, поселенцями та каторжанами". Але, як пише п. Матросов, в дійсності все це далеко було від правди. В першу чергу на священника висвячено А. Гончаренка на Атоні й митрополитом грецьким атенським ніколи він не був розстрижений. Отож мав правдиве й законне звання. Вистачить переглянути „Свободу", що видавав А. Гончаренко, та знати бодай деякі факти з його життя, щоб переконатися, як далекий він був від нігілізму чи революціонерства. Так, наприклад, втікши з Атен до Лондону від переслідування царського уряду в р. 1860., вже в 1861. р. він покидає столицю Англії, бо, як сам висловився, остогидла йому соціялістична пропаганда, ведена російськими еміґранатами.

В тому часі о. А. Гончаренко був свідомим українцем. Жвавий, енергійний, правдивий запорожець, що бажає воскресити це давнє Запоріжжя. Саме з Атен подається він ще з другим українцем, Богуном, на Атон, з метою закласти там українську Січ. Невідомо, як їм повелося, але бачимо, що звідтіля виїздить о. Гончаренко на Ливанські гори, далі — Єгипет, на Маратон, знов в Атени й нарешті в Америку, скрізь прославляючи козацтво й його героїчні подвиги. З особливою любовю зупиняється він на спробі українського козака Беняка зорганізувати втечу з Якутська цілого козацького товариства для зорганізування власної держави на островах Тихого Океану. Це було 1770. р. та скінчилося загибіллю Баняка та головних його спільників.

З цього всего бачимо, що Гончаренко був людиною нестриманого гону, шукав все чогось нового. На фотографіях його в 1896. р. (тоді йому було 64 років), він низенького росту, сухощавий стоїть між пустинними горами, у підряснику, скуфії та епітрахілі з великим хрестом в руці.

Гончаренко це носій ідеалів, втілення стремлінь українського козацтва, що мало, як відомо, в своїх рядах чимало українських поповичів. Він був і головним ініціятором українського манастиря св. пророка Іллі на Атоні, а це вже в ніякому разі не годиться з нігілізмом, чи революціонерством.

„Поскільки українське козацтво з його вільнолюбними стремліннямі і безперервними скитаннями було взагалі вороже централістичним стремлінням російського імперського уряду, постільки був завжди ворожий російській владі і ієрей А. Гончаренко", зазначує Матросов. Цілком припадкові зустрічі, знайомства й звязки з крайніми революційними елементами за кордоном, з якими його єднала тільки одна спільна ворожнеча до царського уряду (хоч і з інших цілком причин), а з якими він — до речі — ніколи не мав нічого спільного, були причиною, що росіяни та поляки зробили о. А. Гончаренка нігілістом і революціонером.

Відомості, подані Матросовим, про запорозькі оселі в Америці — це ще далі незнана сторінка в українській історії, яку треба би опрацювати. З цим вяжеться ще багато дуже цікавих питань не лише для наших історіків, але й громадянства, зокрема українців в Америці.

Володимир Савченко.

7) Призначеного президентом, а не вибраного, як у всіх стейтах Злучених Держав Північної Америки.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА—ЦЕ СИЛА.

ПОСИЛЕННЯ ПРОТИ - ЦЕРКОВНОЇ АКЦІЇ В ПОЛЬЩІ

Варшава, 26 січня. Як можна було сподіватися, комуністичний уряд Польщі тепер знову почав та з кожним днем збільшує свій наступ на Католицьку Церкву та її духовенство. Останнім арґументом тої кампанії, в якій бере участь вся комуністична преса, є перебрання урядом контролі над релігійною добродійною організацією „Харітас".

ЗАКОН ПРО ДЖЕНОСАЙД ПЕРЕД СЕНАТОМ ЗДА

(Д-р Рафаель Лемкін, в минулому крайовий прокуратор і видатний адвокат у Польщі, тепер працює в Юридичній Школі при Університеті в Єйл, ЗДА. Він був найактивнішим ініціятором міжнародної акції для поборення „дженосайду" (тобто винищення груп людей) шляхом запровадження спеціяльної міжнародної конвенції. Ця конвенція уже була прийнята Генеральною Асамблеєю Об'єднаних Держав, а тепер її мають ратифікувати окремі уряди).

Уже незабаром Сенат ЗДА почне дискутувати внесений закон про те, щоб визнати за міжнародний злочин знищення національних, релігійних чи расових груп у будьякій країні світу. Цей закон сформульовано в Міжнародній Конвенції (Пакті) для Попередження Злочину Дженосайду Об'єднаних Держав у Парижі з грудні 1948 року і його тим часом підписали сорок три держави, але щоб він став формально чинним, його мають прийняти або ратифікувати щонайменше двадцять держав. Якщо Злучені Держави без затримки ратифікують Пакт про Дженосайд, то інші держави наслідують приклад Америки і в світі буде запроваджений закон, якого бракувало вже кілька сторіч.

Пакт описує Дженосайд як винищення національних, етнічних, расових або релігійних груп. Це винищення може відбутися шляхом безпосереднього вбивства, а також через організовану повільну смерть, як то робиться в концентраційних таборах, або так званих „робітничих" таборах рабської праці. Пакт також визначає як дженосайд всі дії, спрямовані на затримку розвитку національних, расових чи релігійних груп способом стерилізації, розлучення родин, викрадання дітей.

Багато людей знає і ніколи не забуде, що знищення понад міліон вірменів підчас Першої Світової Війни лишилося не покараним. Після останньої війни знищення шістьох мільйонів жидів, понад трьох мільйонів поляків, майже всіх европейських циганів, знищення нечисленних сербів, хорватів, словінців, чехів, словаків, росіян, українців, литовців, лотишів, естонців і греків було покарано Нюрнберзьким Судом. Але Нюрнберзький Трибунал заявив, що ці знищення були покарані тільки тому, що вони були зв'язані з війною і зроблені підчас війни. Якби деякі з тих злочинів були зроблені у мирний час, то вони не були б не законними з міжнародного погляду.

Отже, з вище сказаного ясно, наскільки важливим має бути Міжнародний Пакт, що заборонить всі можливі злочини типу Дженосайду. Згідно з цим Пактом має бути покараний кожний винний у злочинах особа, чи урядовець, чи член уряду. Злочинцям не буде дозволено шукати азилю в інших країнах, їх не вважатимуть за політичних супротивників якогось режиму, а видаватимуть до суду як звичайних злочинців.

Кожна країна, що ратифікує Пакт, повинна запровадити спеціяльні закони проти дженосайду, щоби карати злочинців у своїх судах. Якщо ж вона не поставить злочинців перед своїм судом, то може або передати справу до існуючого Світового Суду в Гаазі або (і) поставити справу перед якимось органом Об'єднаних Держав.

Глибоко моральна громадська опінія підтримує Пакт Дженосайду. Католицький журнал „Амеріка", який дуже підтримує цей Пакт, пише в редакційній статті від 1 жовтня 1949 р.: „Тільки міжнародний закон може поборювати міжнародні злочини". Протестантська Федеральна Рада Церков Христа в Америці прийняла 17 травня 1949 року резолюцію, яка закликала Сенат ратифікувати Пакт про Дженосайд. Душі мільйонів мертвих і стогін конаючих тепер на далекому засланні повинні вплинути на нашу совість.

Багато організацій пишуть до Сенатора Брасна МекМегона, голови Підкомітету Дженосайду в Сенаті ЗДА у Вашинґтоні, пропонуючи виступити в дискусіях, щоб підтримати Пакт. Також пишуть і окремі люди, прохаючи ратифікувати Пакт. Через те, що вже мало часу лишилося до розгляду цього питання, більшість і організацій, і окремих осіб пишуть безпосередньо до Вашинґтону. („Камон Кавнсил").

Як ми себе обкрадаємо?

(Докінчення зі стор. 2-гої).

вічна хуторянська вдача, коли наш чоловік навіть серед міліонового міста потрапить створити свій український хутір", глухе село, той Гоголівський старопоміщицький двір, де „жадне бажання і жадний інтерес не переступає за паркан запущеного старосвітського саду", де панує нудьга і елементарне животіння, що оживлюється лише при споживанню такого смачного, мов у Гадячі, українського холодцю...

Добре. Все це було би „в порядку", коли б наш інтелігент не мав претенсій і не був переконаний, що Україна має відограти рішальну ролю у світовій політиці і що найближчі події мають принести кардинальні зміни в нашій справі. І ось тут починається вже не самообкрадання, але окрадання тої самої України. Бо й справді! Кожда нація є сильна своєю численною, свідомою й активною інтелігенцією і свідомим суспільством. Одначе, про яку ж „інтелігенцію" можна говорити, коли чоловік зовсім не в курсі ані українських політичних питань і подій, ані в курсі української літератури, науки, мистецтва, ані громадського життя. І яка поміч може бути Україні від такого інтелігента і яку громадську активність він може проявити, коли ціле життя нації пливе поза ним і він нічого не знає?

Ось так ми самі себе дискваліфікуємо, самі себе окрадаємо, а разом з тим тяжко окрадаємо нашу справу, ставимо її під страшну загрозу. І, справді, ціла річ виглядає далеко поважніше, ніж на перший погляд може здаватись. Як відомо, Сталін всіма силами нищить нашу інтелігенцію, наших видатних людей — політиків, письменників, науковців, засилаючи їх до концентраків, на каторжну працю і т. д. Ми, українська еміграція, чудом урятувалася від цієї недолі. Але що ж ми робимо в Америці? Фактично допомагаємо Сталіну: добровільно дискваліфікуємо себе, як інтелігентів і свідомих громадян, відгорожуємо себе, як інтелігентів і свідомих громадян, відгорожуємо себе від української культури, від національних інтересів, обертаючись помаленьку в сіру пасивну масу. Що Сталіну, власне, й „требовалось доказать".

Як же направити цей небезпечний стан, який знайти вихід?

Сьогодня не маємо місця про це детально говорити. Але уважаємо, що на терені Злучених Держав Америки маємо досить поважних і авторитетних установ та організацій, що могли б і навіть мусіли б взятись до вирішення цієї першорядної проблеми. Український Конгресовий Комітет, Українська Загальна Культурна Рада, Наукове Товариство ім. Т. Шевченка, Товариство письменників і журналістів — ось спільний форум, де піднесена справа мала б знайти своє розвязання. Між іншим, справа так само болюча й для українців в Канаді. І їх треба б запросити до участи у відповідних нарадах.

Наприкінці два слова про редакції й адміністрації наших часописів. Треба правду сказати — про „присутніх" не говориться! — вони теж не виявляють належної (а може й жадної) активности що до поширення своїх органів. Вони дуже добре знають, що відсутність передплатників у них, — це не скупість і не ворожість, лише ота українська пасивність, байдужість, лінивство. Коли б до нього, до українського громадянина, хтось прийшов і „зробив його передплатником", то він охоче, ще й з подякою, дасть того доляра чи й два. Але „сам" він буде збиратись „на пошту" місяцями, роками та так і не збереться... Отже, поки гора не йде до Магомета, то Магомет має прийти до гори. Мусить прийти, і наперед можна сказати, що справа скінчиться обопільнем задоволенням: і для „Гори" і для „Магомета"!...

(Шановний Автор, як новоприбулий іміґрант, очевидно, не знає того, що „Магомет" — хоча би й зі „Свободи" — не раз ходив до „Гори", але, як часто буває і як каже наша приповідка: „Говори до гори, а гора горою"... Одначе, ясно, що піднесена справа дуже поважна і вимагає широких заходів. — Ред.).

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

Пожертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Ліста: ч. 4.

Відділ:		Жертва:
3	Петро Дочич	$ 5.00
3	Іван Павлик	1.00
38	Михайло Лапичак	3.00
47	Михайло Заблоцький	2.00
86	Г. Сайкевич	2.00
94	Иосиф Калінський	2.00
164	Peter Gelety	3.00
266	Петро Терпляк	2.00
275	В. Косьців	3.00
275	М. Юрків	2.00
275	М. Гречин	2.00
275	П. Палка	2.00
290	Михайло Курілий	2.00
361	Прокопів Петро	2.00
371	М. Сал	2.00
385	Микола Сематюк	5.00
	Радисевський Дмитро	1.00
	Петро Буртник	1.00

І. Головінський

Напередодні одного віча

На терені ЗДА, а конкретно в Филаделфії повстав комітет зложений із представників молодечих організацій, який поставив собі за завдання скликати віче молоді. Само ж бо віче не виглядалоби важливою подією, одначе ціль тим разом не у вічу, а в співпраці усієї молоді без різниці поглядів чи територіяльного походження. Віче це лишень скромна спроскромних рамках важлива подія.

Серед пульсуючого життя молодечих організацій підготовляться незамітно, бо в ба, це перші кроки на шляху реалізації великих задумів кооперації праці молодечих організацій. В день віча до залі нарад зійдеться молодь усіх організацій і та яка з багатьох причин не належить до жодної організації. Зійдеться молодь усіх суспільних щарів, усіх політичних переконань, — молодь старої і нової еміграцій. Зійдуться, щоб відшукати в свобідній дискусії це, що нас лучить, щоб розвязати, чи зглядно наблизити до розвязки багато болючих проблем.

Зокрема важливе те, щоб усі ми розуміли, що в часі, коли ворог на рідних землях винищує масово нашу націю, збереження національної свідомости усіх українців є суттєвим завданням. Важливою проблемою є далі збереження світоглядово-ідейного обличчя опертого на рідній духовості і традиції. Коли ж бо безбожний комунізм в свому наступі опирається на кличах інтернаціонального матеріялізму, бажаючи успішно виступити проти нього, мусимо видвигнути діяметрально протилежні ідеї, оперті на національній традиції та християнському ідеалізмі.

Конкретним же завданням було б обговорення співпраці молоді старої і нової іміграції. Незаперечним є факт, що грозить нам спільна небезпека. В обличчі спільної небезпеки треба нам шукати усього того, що нас лучить і об'єднує, що булоб в спромозі створити з нас єдиний фронт проти походу деструктивних комуно-большевицьких ідей.

Почин у Филаделфії це лищень спроба, це перші кроки. Віримо, що на тому не скінчиться, що за прикладом молоді з Филаделфії підуть інші осередки, що виявом конкретної співпраці буде створення „Ради порозуміння молодечих організацій", які стоять на плятформі боротьби за створення Самостійної Соборної Української Держави. Надіємося, що завершенням монтування співпраці усієї молоді буде світовий конґрес української молоді, плянований Центральним Комітетом Спілки Української Молоді.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ЧЕСТЕР, ПА.

Концерт Квінтету Бандуристів.

Дня 4 грудня українське громадянство міста Честер, Па., стрінуло грімкими оплесками Квінтет Бандуристів під проводом п. С. Ганушевського, що своїм милим концертом вніс стільки радости і мистецької насолоди в сірий зимовий вечір. Програма цього незабутнього Концерту складалася з обдумано дібраних 20 пісень в трьох частинах, причому в першій належить відметити мелодекламацію „Розрита Могила" Т. Шевченка, чудово виконану п. Ганушевським, в супроводі бандур, що зробила на присутніх глибоке враження.

Виконавці квінтету, відомі з виступів у Филаделфії, Джерзі Сити та інших містах, мають добрі голоси, чисту інтонацію і, що найважніше для того роду мистецтва, виразну — чітку дикцію. При їх виконанні слухачі не пропустили ні одного слова з пісень, які виконували квінтетом, а зокрема сольові виступи п. Ганушевського та дуети п. Ганушевського і п. Самокішина, з їх жартівливими піснями, слухачі приняли щирими оплесками. Виконавці володіють добре голосами та інструментами, додержуючись старого кобзарського стилю, як пр. додавання власних речитативних увагь, як то є старовинним звичаєм у жартівливих піснях „Добрий вечір дівчино" й „Про Мусія". Крім історичних пісень, та народно-побутових, бандуристи виконали три пісні Української Повстанської Армії, що їх слухачі приняли горячими, довгоневмовкаючими оплесками.

А вже щонайміліше вражає у концерті — це інтимна атмосфера, що витворилася завдяки ужитому способові старих кобзарів — це безпосередній зв'язок між виконавцями і слухачами, що помимо двогодинної програми, не рухаючись з місць домагалися наддатків.

Належить відмітити, що на Концерті були священики і кількадесять осіб з далекого Вілмінгтон і Колтсвіл, які не жаліли труду, а відідзжаючи, були щасливі, що почули ті бандури, що як чарівне „євшан-зілля" нагадали їм старий край, рідну хатину, садок вишневий і тих, що доля не судила їм жити вільним життям.

Цей концерт — це був справжній привіт Рідної Землі — страждаючої, але воюючої Матери України.

Присутній.

ДЖАНСТАВН, ПА.

На скитальців.

В часі забави, влаштованої з нагоди одруження Гелени Грисяк, зібрано серед присутних жінок $10.50 і вислано до ЗУАДКомітету. Зложили пані: Грисяк $2, а по $1: Онишко, Тишек, Курчак, Коган, Здера, Возняк, Полом, Роман, а решта дрібними.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Посилення праці.

Дня 1 січня Відділ ОДВУ ч. 12 у Филаделфії відбув свої сходини на яких передискутовано деякі відділові справи, як також намічено плян праці на 1950 рік. Між іншим рішено оживити працю теж влаштуванням рефератів, як і підприємствам для роздобуття фондів на народні цілі.

На сходинах були присутні два члени 10 Відділу з Ню Йорку, як також кількох нових членів, що прибули з Европи. Про хід дальшої праці як теж щодо дальших сходин прошу слідкувати на сторінках цього часопису.

Іван Х.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

За домівку Тов. „Дністер".

Читаю в „Свободі", що Українське Національне Товариство „Дністер", відділ 361 У.Н. Союзу в Ню Йорку старається придбати свій власний дім. Цю справу започаткував член Микола Левкович, даючи від себе жертву $100.

Я думаю, що це знаменита думка. Тов. „Дністер" має понад 1,500 членів, отже має за собою моральну силу, яка допоможе йому в цім ділі.

Тепер приходять такі часи, що треба відновити на великі розміри працю, яку колись вели разом нюйорські товариства. Щоби вести роботу, на це треба приміщення. Коли „Дністер" буде мати свою домівку, коло нього зберуться інші товариства і переведуть великі замисли. Якби ще теперішня хвиля не спонукала нас до відповідної праці, то соромом покриється імя нюйорських українців. Маємо перед собою не тільки великі завдання, але й багато нових умовин сил. Все те дає надію, що задумана справа власної домівки Тов. „Дністер" увінчається успіхом.

Серед такої праці піде теж живіша акція за перевіз українських скитальників з вЕвропи до Америки. Щасть Боже важливому ділу.

Тимко Мерешук,
старий член „Дністра".

Спортові Вісті

НАЙБІЛЬШИЙ СУПЕРНИК У.С.К.-у — НАСТУПАЄ

Інформуємо українське громадянство метрополії — Ню Йорку, що в неділю, 29 січня 1950 р. відбудуться дуже важні змагання У. С. К.-у в першенствах Східньої Футбольної Ліґи — проти MILAN FC, Hoboken. 22. січня ц. р. У. С. К. завдяки тільки кольосальній амбіції одиниць вирішив переможно 1:0 свої змагання проти Французів. Ворота стрілив змагун М. Шміґель та встановив вислід, що представляємо на табелі:

гор точок воріт

	гор	точок	воріт
1. У.С.К.	7	14:0	32:6
2. WARSAW F. C.	7	12:2	26:4
3. MILAN F. C.	6	10:2	21:9
4. MACCABI A. C.	5	8:2	18:9
5. HUDSON S. C.	8	8:8	19:11

Але сьогодні — питайник! Чия перемога — У. С. К. чи MILAN F. C.?

Віримо, що У. С. К. піддержаний морально чисельною українською публикою переможе в складі, в який кладемо найкращі сили своїх змагунів, щоб не здати першенства Варшаві чи MILAN.

Здаючи вислід на змагунів, їх спортову амбіцію й честь — ми впевнені, що наша чільна команда переможе!

Початок змагань в год. 12,45 на грищі Hunts Point Stadium, Bronx, N. Y. — на якому в год. 2,30 рішальні змагання за чашу Америки — GJOA S.C. vs. PRAGUE A. F. C.

Доїзд до грища:

Lexington Avenue Subway значений Pelham Bay Line до Hunts Point Ave Station (де взяти за 2 пересідку (transfer) на автобус 163rd Street, Crosstown до останньої зупинки. — Грище при Randall Avenue.

Усіх українців проситься оглянути одну з поважніших наших спортових імпрез.

(—ог.)

ШУКАЮТЬ СВОЇХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

За листами чи адресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу подано при кінці.

• • •

ГРУПА ЛИСТИ ДО:

19132 Кульчинських Івана і Харитину, їх дітей Александра і Оксану з м. Двин, Кобрин, від Лазовського Андрія.

19133 Іванішин Михайла з с. Оліїв, Зборів, і Андрейко Миколу і Ольгу від Павлик Анастазії.

19134 Вашлавек Ольгу д. Іванка і Лаври від Регіни Шустаковської.

19135 Гоч Петра і Ширко Максима від Юрко Івана з с. Степань, Костопіль.

19136 Питко Петра з Нехневіч, Новогродек, від Евгена Черника.

19137 Черньовську Катерину, зам. Косак і Колодюк Василя з с. Біла, Чортків, від Степана Макевича.

19138 Лахман Луця з села Береги, Лісько, від Бобурчак Михайла, сина Анни Лахман.

19139 Просінську Йосифу і її дітей Карла, Отта, Якова, Павла, Берту, Матильду і Павліну від Катерини з Брозовських Бабич.

19140 Кіцановську з Галюльків Катерину, д. Симона і Еви з с. Пятків, Перемишль, від Барчишак Антоніни.

19141 Дейнека Івана від Палажки Дейнека з с. Деречин, Володимир Волинський.

19142 Блищак Т. з с. Ветлин, Ярослав, від Александра Блищака.

19143 Стадниченка Івана с. Василя з с. Михайлівці, Мелітополь, від Евстратів Антона сина Йосипа.

19144 Полигач Петра з села Коровец, Тернопіль, від сина сестри Івана Перейми.

19145 Благей Павліну з Тисьменичі, Товмач, від Струк Петра.

19146 Стефанюк Павла і Маргарету від Ганін Гергарда.

19147 равчишин Василя і Івана з с. Туринське, Сянік, від Василя Кравчишин с. Петра.

19148 Шкребенка Михайла с. Миколи з Єзуполя, Станиславів, від Миколи Шкребенка, Газети українські в Німеччині просимо про передрук.

19149 До людей доброї волі. Український скиталець в Німеччині Микола Вирста, вже два роки важко хворий, просить допомоги.

19150 Пивоварчук Теодора і його родину з с. Шнирева, Броди, від Шарун Осипа сина Миколи.

19151 Сенівого Василя з с. Лобода, Долина, від Гірник Олекси.

19152 Пронишин Оксану, зам. Огоновську і Процишин Анну, зам. Дібровську, обидві з с. Богатківці, Підгайці, від Людмили з Терещуків Харко.

19153 Вороняк Дмитра з с. Липа коло Бірчі, Перемишль, від Івана Вороняка.

19154 Малкевич Йосифа з с. Сопошин, Жовква, від Клепач Василя, с. Андрія і Анни з Малкевичів.

19155 Форналь Михайла, Івана, Марію і Катерину з села Сушиця, Самбір, від Розалії Форналь.

19156 До Таборових Управ в Німеччині і Австрії. Просимо Оголосити, що Федь Ільків з Америки шукає своїх братів і сестру з с.Братківці, Станиславів. Голоситися в ЗУАДК у Филаделфії.

19157 Деркач Теофіля і Анну з Лопушанки, Добромиль, від Курила Гриця.

19158 Щупачинського Влацька з с. Картонівці, Заліщики, від Щебетюка Леона.

19159 Дзядух Зоню з села Нараїв-Шейбівка, Бережани, від Нагірного Петра.

19160 Сербин Івана від Катерини з Сербинів Войтів і її чоловіка Дмитра.

19161 До Taбоорвих Управ в Німеччині і Австрії. Просимо оголосити, що Кацян Порфія з с. Конти, Жмигруд, шукає Василь Кобан з Америки. Голоситися в ЗУАДК у Филаделфії під ч. 19161.

19162 Красовського Івана з с. Вілька, Сянік, і Сухорських Анну і Марію від Еліяш Стефана і Параски з Красовських.

19163 Журавського Миколу і Гелену з Журавських Гудзіковську з м. Сторожинець, Буковина, від Елеонори з Журавських Данко.

19164 Метельського Андрія, Добрущських Миколу і Михайла, всіх з с. Стрільбичі, Старий Самбір, від Василя Кіцяка.

19165 Малярчук Ксеню з Самборських, Малярчуків Михайла і Данила від Худик Стефана.

19166 Савюк Фермона і Козиру Захарія з с. Корначівка, Кремянець, від односельчанина Гриняк Давида.

19167 Вашкович Олену з с. Бистрий, Закарпаття, від Сенько Анни.

19168 Завалина, або Завалинка з с. Стежниця, Лісько, від сестри Кречковської Анни. Укр. газети в Европі просимо перекрукувати.

19169 Галивай Анну з дому Купчак з с. Солотвина, Станиславів, від Дмитра Купчака.

19170 До Таборових Управ в Австрії. Просимо оголосити, що Кулика Юрія з с. Двиняч, Турка, шукає Михайло Кулик з Америки. Голоситися в ЗУАДК у Филаделфії під ч. 19170.

19171 Малицького Івана з с. Гумниська, Камянка Струмилова, і доньку Петровича Йосифа та Павліни з м. Буськ від Чучмана Іларія.

Голоситись на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, Inc.
P. O. Box 1661, Philadelphia 5, Pa.

ВИКЛАДИ ПРОФ. Р. СМАЛЬ-СТОЦЬКОГО

В неділю 8-го січня проф. Смаль-Стоцький був гостем Інтернейшенел Рілейшен Клаб у Мілвоки і виголосив перед сотнею провідної інтелігенції цього міста виклад про „Поневолені народи Совєтського Союзу". Головував знаний купець, американець хінського походження Тао, та в кінцевій промові прирівняв долю України до сучасної трагедії Китаю.

Дня 15-го січня проф. Смаль-Стоцький промовляв на зборах Правничої Фратерніті Маркетського Університету про „Значіння правничих термінів Совєтської Конституції" та порівняв їх з рівнозвучними термінами Західної Европи та американського права.

На день 5 лютого він запрошений Американським Легіоном до Кеноша як головний промовець Анти-Комуністичної Конференції з викладом: „Поневолені Народи Совєтського Союзу".

ЙОСИФ ГАРШВА

(Mr. JOSEPH GARSZVA, Vice-President of the United Industrial Bank of Brooklyn, N. Y.)

Віцепрезидент Йосиф Гаршва, з литовського роду, є широко знаний серед литовців не тільки як бизнесмен, але теж і з активности на інших ділянках. Він володіє багатьома мовами, зокрема словянськими. Теж між українцями має багато знакомих і приятелів, бо довгий час сам вів своє погребове підприємство під ч. 231 Бедфорд Евеня, яке тепер передав свому синові. Між іншим його підприємство занялось недавно похороном Монсіньора Антона Лотовича в Брукліні. Від 1929 р. він був директором Юнайтед Індостріел Бенк, а тепер став віце-президентом. В цьому банку можна його застати кожного вівтірка та четверга пополудні між 2 і 3 годиною, де він охотно даватиме різні фінансові поради, а теж готов обговорювати і різні бизнесові пропозиції, звязані з банковістю.

(ог.)

ПОШУКУВАННЯ

ПОШУКУЮ своїх знайомих, котрі разом перебували в Німеччині у Reginsburg під американською зоною, виїхали до Америки у Липні 1949 року, десь виїхали до Santa Paula, California, **АНДРІЙ ВЛАСЕНКО і ВАСИЛЬ САЛІЙ.** Прошу відписати на таку адресу:

TETIANA YAROSZ
c/o John Drabych
16 John St., Little Falls, N. Y.

Пошукую **ГАЛАНКА ГРИЦЯ і МАКСИМА** з села Торги коло Тернополя та **РУБУЛЯКА МИКОЛУ, ІВАНА, СТЕПАНА та ДОМІНІКУ** з села Топорівці коло Тернополя.

G. KOROTKI
132 Northern Avenue,
Fort William, Ont., Canada.

ВІНТИШИН ІВАН з Австрії, мешкає тепер в Мюнхені, Freiman IRO Resettlement Center, Funk Kaserne Bl. 9, просить своїх знайомих: **БУЧЕК ЙОСИФА, ГНИПА ЕВСТАХІЯ, МУДРАК ІВАНА, ЗЕЛІНСЬКОГО ОНУФРІЯ і ТЕЛЯТНИКА ЙОСИФА** зголоситися листовно на вижче наведену адресу і подати їхні теперішні місця перебування.

Справлення адреси.

ЗМІНА АДРЕСИ.
W. GADZUK
249 First Avenue,
New York 3, N. Y.
NEW ADDRESS:
WILLIAM GADZUK
2421 Second Avenue,
New York, N. Y.

ТАРЗАН, ч. 2268. Зі використує нагоду.

SEEKING PHIL, TARZAN FOLLOWED ZEE DOWN THE NARROW CORRIDOR WHILE SILENT AS A SHADOW, GOR CAME BEHIND.

AS PHIL EAGERLY GREETED HIM, TARZAN STEPPED ASIDE EXPECTING HIM TO BE RELEASED.

BUT AT A SIGNAL FROM ZEE, GOR SPRANG, KNOCKING THE APE-MAN INTO THE ADJOINING CELL.

"NOW!" SHOUTED THE BERSERK SCIENTIST, "YOU WILL LEARN WHAT HAPPENS TO THOSE WHO INTERFERE WITH MY EXPERIMENTS."

У пошукуванні Фила Тарзан слідкував за д-ром Зі вузьким коридором, а мовчазно наче тінь ішов зі заду Гор.

Коли Фил втішно привитав його, Тарзан відступив набік в надії, що Фил буде звільнений.

Одначе на знак, даний д-ром Зі, Гор кинувся на малпочоловіка і запхав його до сусідньої келії.

„Аж тепер довідаєшся, що діється з такими, що перешкоджують моїм досвідам" — закликав безглуздий науковець.